

Liste over ting, der er årsag til udledning af CO₂

Maskiner, der tændes og bruger energi. *Energien kommer ofte fra afbrænding af fossile brændstoffer.*

- Vaskemaskiner
- Opvaskemaskiner
- Lamper
- Computere
- Telefoner og iPads
- TV
- Radio
- Ovn
- Kogeplader
- Elkedel
- Mikroovn

Opvarmning af huse. *Energien kommer ofte fra afbrænding af fossile brændstoffer.*

- Varmt vand i radiatoren (ekstra hvis man lufter ud uden at lukke for varmen)
- Varmt vand i vandhaner
- Varmt vand i brusebadet

Køb af nye ting. *Det kræver megen energi at producere noget nyt, fordi fabrikkerne har store maskiner, og alting skal transporteres frem og tilbage til og fra fabrikker og butikker. Hvis man køber ting brugt eller produceret i sin egen by, kan man spare en masse energi.*

- Køb af elektriske ting
- Køb af nyt tøj, tasker og smykker
- Køb af makeup og andre kosmetiske produkter
- Køb af nye ting til huset
- Køb legetøj og småting

Transport. *Det koster rigtig meget energi at transportere sig selv eller sine ting. Biler og fly er jo store maskiner, der er tunge og skal bevæge sig med stor hastighed. Fly er meget værre end de andre transportmidler, fordi det kræver virkelig meget energi at få en kæmpe maskine til at flyve.*

- Transport til arbejde eller skole
- Transport til fritidsaktiviteter
- Transport til venner og familie
- Transport til ferier

Fødevarer. *Det koster meget CO₂ at producere fødevarer, fordi man bruger store maskiner, og fordi man rydder naturlige områder for at lave marker. De naturlige områder kunne jo have haft planter, der optager CO₂. Kød koster ca. 5 gange så meget energi som grøntsager, fordi dyrene også bruger energi for at leve selv. Hvis man køber frisk mad fra lande langt væk, er det endnu værre, fordi flyene bruger så meget brændstof. Ting, der kan holde sig længe f.eks. ris, bliver sejlet med skib, så det er ikke så slemt.*

- Køb af grøntsager
- Køb af frugt
- Køb af brød, pasta, kartofler og ris
- Køb af mælkeprodukter
- Køb af kød
- Køb af slik og sodavand

Historien om Emmas helt almindelige dag

Her til morgen vågner Emma kl. 6:30, da hendes vækkeur ringer* - ligesom hun plejer, når hun skal i skole. Hun er lidt omtumlet, for hun er i gang med at læse en virkelig spændende bog, og så blev det sent. Emma står op og spiser morgenmad*. Hun er meget sulten, men heldigvis har hendes far lavet røræg og toast, så hun bliver mæt og mere frisk inden længe.

Nu henter Emma sin telefon i opladeren*, for hun var næsten løbet tør i går aftes. Det er februar og lidt fodkoldt, så da hun kommer ind på sit værelse, skruer hun op for varmen*, så der er lunt, når hun kommer hjem. Herefter går Emma ud på badeværelset og går i bad*. Det er dejligt at stå under den varme hane, når det er koldt, så hun bader i et kvarter og kommer varm og tilfreds ud bagefter. Herefter sætter hun musik på sin telefon*, mens hun tager tøj på, børster tænder og sætter hår.

Pludselig opdager Emma, at tiden er løbet fra hende. Hun skynder sig ud til sin mor og spørger, om hun ikke gider køre* hende i skole, for hun kan ikke nå bussen, og det er for koldt at cykle i februar. Mor er lidt sur over det, fordi det er en omvej, men hun gør det alligevel.

Da Emma kommer i skole, opdager hun, at hun har glemt sin madpakke, fordi hun fik travlt, men hun har kun timer til kl. 1, så hun beslutter sig for, at hun bare vil gå på McD* efter skoletid. Så kan hun også hænge ud med vennerne, og det er hyggeligt.

I skolen arbejder de med en online-opgave, og de skriver stil på deres computer*. Til frokost køber hun bare en flaske vand* og sidder med sin telefon* og chiller. De andre spiller kort, men Emma har ikke lyst til at være med i dag, fordi hun stadig er lidt træt.

Efter McDonald's beslutter Emma sig for lige at smutte ned i byen og købe et par nye T-shirts*. Der er nemlig tilbud i hendes yndlingsbutik i denne uge, og de koster nærmest ingenting. Hun ender med at købe 4 virkelig lækre ting, og da hun går forbi slikbutikken, smutter hun også lige ind og handler lidt snold*, så de kan hygge sig derhjemme i aften. Det føles godt at gøre noget hyggeligt for sin familie.

Da hun kommer hjem, sidder hendes mor og far og ser helt lykkelige ud. Mor har fået lønforhøjelse, så de har bestilt en tur til New York* til sommer, og det har de altid ønsket sig, men ikke haft råd til før nu. Emma bliver så glad, for hun elsker at rejse, og så skal de også holde fri og være sammen i 14 dage.

For at fejre det køber de store røde bøffer*, for det kan far så godt lide, og de får det meget sjældent, fordi både mor og far synes, at man skal spise grønt og sundt. Da de har spist, sætter Emma opvaskemaskinen* over, mens mor vasker* et hold tøj, og far går ind og borer* nogle billeder op, som har stået og ventet længe på at pynte i stuen. Bagefter sætter de sig alle sammen under de fine billeder og tænder alt hyggelyset* og ser en krimi i TV*, som faktisk måske er lidt for uhyggelig for Emma. Men far holder hende i hånden, når han kan mærke, at hun bliver lidt bange.

Efter filmen spiller de alle sammen "500" en halv times tid. Far vinder som sædvanligt, og mor bliver sur på den sjove måde. Så siger Emmas forældre, at Emma skal smutte i seng.

Mens Emma ligger i sin seng, kan hun høre, at far og mor ser TV-avis*. Der er nogen i London, der demonstrerer for klimaet. De lægger sig på vejene og spærrer for trafikken, og de synger sange og råber, at menneskene skal gøre noget, hvis planeten skal reddes. Emma bliver meget bekymret, men hun ved ikke helt, hvad det handler om, og hun ved slet ikke, hvad hun selv kan gøre for at hjælpe. Hun beslutter sig for, at hun vil spørge sine forældre og måske sine lærere i morgen. Så falder Emma i søvn.

Der er * ved de ting, der bruger CO₂ til hjælp for læreren.

Lærervejledning

- Denne aktivitet kan udføres på en enkelt lektion, men kan også tage adskillige, hvis man lader eleverne komme til orde eller uddyber med en hjemmeopgave.
- I denne opgave kan eleverne arbejde individuelt eller i små grupper eller en kombination.
- Print listen over "Ting, der er årsag til udledning af CO₂". Du kan printe en til hver elev eller en til hver gruppe, som det passer dig bedst.
- Print en "Carbon Footprint/CO₂-aftryk"- tegning til hver elev.
- Bed eleverne læse sedlen med årsager igennem enten alene eller for hinanden. Herefter kan det være godt at have en samtale i plenum, så ungerne kan stille alle deres mange spørgsmål og evt. komme af med de værste bekymringer.
- Fortæl herefter eleverne, at du vil læse en historie for dem, der handler om en ganske almindelig piges ganske almindelige dag. Mens du læser højt, skal de farve eller sætte et mærke i et fodspor, hver gang pigen gør noget, som udleder CO₂. Læs gerne roligt og langsomt, så de pertentlige børn kan nå at tegne noget, de kan leve med, og så alle kan nå at tænke sig om.
- (Udvidelse: Bed dem om at farve to fodspor, hvis de opdager noget, som, de mener, udleder meget CO₂. På den måde lærer de også at vurdere og prioritere.)
- Når historien er færdig, taler I i klassen om, hvor mange fodspor de har krydset af og hvorfor.
- Nu beder du eleverne om at finde steder i historien, hvor pigen kunne have undgået at bruge eller sparet på CO₂. Hver gang de finder et sted, må de slette et fodspor og komme længere væk fra den varme, triste planet i midten af tegningen. Dette kan gøres ved, at du læser historien igen, eller de kan arbejde sammen i grupper om at huske handlingen i historien.
- Til sidst taler I sammen om, hvor de fandt ud af, at pigen kunne spare CO₂.
- Hvis man ønsker det, kan opgaven følges op af en hjemmeopgave, hvor de selv skriver ned en dag, hvad de går og bruger, eller hvad familien gør for at spare. Giv dem evt. en fodsporstegning med hjem.

Hanne Legene

